

1 DE FYSIOLOGIE VAN DE ANGST

C.S. Forrester

Dokter Georg Schmidt was niet zo jong meer, en misschien was het voor hem daarom soms zo moeilijk om te geloven, dat de wereld waarin hij leefde en werkte, wel degelijk echt en blijvend was. Hij was als arts afgestudeerd in de tijd van keizer Wilhelm. En voor iemand die levendige herinneringen had aan het Hohenzollern-tijdperk met zijn vele tradities, aan de daar op volgende periode van de Weimar-republiek, aan de inflatie, en aan een aantal al dan niet gelukke revolutietjes, was het inderdaad moeilijk te geloven in het door de partijgenoten voorspelde duizendjarig bestaan van het Derde Rijk.

Bovendien had Schmidt een enigszins cynische aanleg, die nog werd geaccentueerd door zijn wetenschappelijke opleiding. Maar juist dit cynisme was van een soort waarmee Hitler en de Nazi's niets op hadden. Vooral als je in aanmerking nam welke werkzaamheden hij voor hen moest verrichten. Schmidt was, als SS-arts, toegevoegd aan de staf van het concentratiekamp Rosenberg. Daar kon hij toezicht houden op de waterbevoorrading en hygiënische voorzieningen. Daar kon hij epidemieën bestrijden en nog een aantal andere dingen, die hij tussen 1914 en 1918 zo grondig had geleerd. Maar een arts in een concentratiekamp had ook nog andere taken te verrichten. Het heeft weinig zin

hierover uit te weiden. Laten we volstaan met op te merken dat het geven van advies inzake minimale voedselrantsoenen voor de gevangenen hiervan misschien wel de gemakkelijkste was.

Het is nu wel duidelijk dat Schmidt de afschuwelijke dingen die hij deed, moest doen. Zo eenvoudig lag de zaak. De Partij hield nu eenmaal niet van figuren, die weigerden orders uit te voeren. Die orders waren van de Führer zelf afkomstig, en het deed niet ter zake of ze nu rechtstreeks van hem afkwamen, of dat een aantal partijfunctionarissen ze over brachten, interpreteerden of uitbreidden. Deze functionarissen ontlenen hun gezag nu eenmaal aan de Führer, en zij die bezwaren maakten tegen hun bevelen, maakten zich schuldig aan verraad jegens de Führer en jegens de Partij. En het lot, dat hun dan wachtte was erg onplezierig. En iedereen, die dat lot kende (Schmidt had er dagelijks mee te maken) wist, hoe vreselijk het was. Schmidt wist alles van de galgen, de martelcellen en de gaskamers, dus deed hij wat hem werd opgedragen, en bleef hopen dat het allemaal maar een boze droom was, en dat hij gauw wakker zou worden.

Dus toen hij in de zomer van 1940 verlof kreeg, was dit hem even welkom als vroeger in 1917. Hij droeg het werk over aan de arts die hem kwam vervangen, pakte zijn koffer, zorgde ervoor dat zijn papieren in orde waren en begaf zich op weg naar het station en de stad waar hij 'thuis' hoorde. Hij had maar een paar familieleden -zijn

vrouw was gestorven - maar zijn talentvolle neef Heinrich had hem uitgenodigd om zijn verlof bij hem door te brengen en Schmidt verheugde zich daarop. De jonge Heinz was een product van de nieuwe generatie, dat wist hij wel. Door zijn veeleisende werk had hij hem de laatste tijd niet veel gezien maar Schmidt was er zeker van dat Heinz een neef was om trots op te zijn. Hij had niet alleen medicijnen gestudeerd maar was ook gepromoveerd in de natuur-
wetenschappen en zelfs nu Duitsland was gemobiliseerd, was hij nog steeds niet in dienst, maar hield zich bezig met een wetenschappelijk onderzoek op de universiteit.